

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Zuchten van verwachting

"...maar ook wij zelve, zuchten in onszelven..."

Romeinen 8:23m

De kinderen van God zijn een zuchtend volk. Zucht heel de schepping, ook zij zuchten. 't Is niet zo maar een mens die dit zegt. 't Is de apostel Paulus. "Wij zuchten in onszelf" zo zegt hij.

Wie die wij zijn, is duidelijk. Zij zijn het die de eerstelingen des Geestes hebben. Dat zijn dus zij voor wie het Pinksteren is geworden, die de gave van de Heilige Geest hebben ontvangen, de Geest Die dode zondaars levendmaakt. Zij zijn daaraan te kennen dat zij zuchten in zichzelf. Vanuit hen, uit hun hart, het centrum van het leven, hun binnenste, stijgt dat zuchten op. 't Zijn dus echte harte-zuchten. En die zijn er niet af en toe. Ze zijn er voortdurend. Elke dag weer. Heel het leven van Gods kind hier beneden. Nu moet u wel weten om welk zuchten het hier gaat. We zouden er een andere invulling aan kunnen geven. Mogelijk wel een verkeerde.

Gearriveerden ergeren zich als er over zuchten gesproken wordt. Ze begrijpen niet. Ze halen de schouders op. Echter het zuchten waarover het hier gaat, is kenmerk van leven door de Geest. Wie die Geest heeft ontvangen, gaat zuchten in zichzelf. Het kan niet anders.

De Heidelberger, sprekend over het nut van de hemelvaart van Christus zegt, dat wij ons vlees in de hemel tot een zeker pand hebben, dat Hij, als het Hoofd, ons, Zijn lidmaten, ook tot Zich zal nemen. En het tegenpand dat Hij heeft gezonden, is Zijn Geest. We hebben te maken met pand en tegenpand. Hij nam ons vlees en Hij gaf Zijn Geest. U moogt hier denken aan

de trouwringen die de bruid en bruidegom elkaar geven. Wel - de Heilige Geest is de trouwring van de hemelse Bruidegom voor Zijn bruid op aarde, de bruid die Hij Zichzelf verwierf door Zijn bloedstorting. Nu - met de trouwring van de Bruidegom in de hand, met dat pand in het hart zucht de bruid. Zij zucht naar de komst van de Bruidegom, naar de bruiloft, naar de toegezegde verlossing en heerlijkheid.

Als twee jonge mensen elkaar hartelijk liefhebben dan zien zij uit naar de trouwdag. Ze tellen af, elke dag is er weer één die dichter bij de bruiloft brengt. In het heden is er steeds weer de scheiding, maar straks mogen ze elkaar helemaal hebben. Die vreugde straalt reeds af van het gezicht.

Van onszelf hebben we de hemelse Bruidegom niet lief. We hebben onszelf zo lief en de dingen van beneden. Daarom hebben we geen uitzicht en geen toekomst. De eeuwige rampzaligheid wacht. Dit is hoogst ernstig. Hoor nu toch: de Geest is ook u toegezegd, De Heere heeft geen lust in uw dood. Pleit toch op de toezegging van de Heere. O dat nu de liefde van de hemelse Bruidegom uw hart stukbreke, dat u niet meer staande kunt blijven tegenover de onuitsprekelijke zondaarsliefde van Hem.

Door de Heilige Geest wordt het geheel anders in een mensenleven. Gods kinderen belijden: we hebben Hem lief omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Er komt de wederliefde als vrucht van Zijn liefde. De bruid roept uit: Zulk een is mijn Liefste, o dochters van Jeruzalem, en: al wat aan Hem is, is gans begeerlijk.

't Is zo rijk als de hemel op aarde komt, als we Zijn liefde mogen proeven en smaken, als Hij zegt: Ik heb u

liefgehad met een eeuwige liefde, als Hij spreekt: Ik heb u gekocht voor de dure prijs van Mijn bloed, gij zijt Mijn. Zuchten? O neen - welk een vreugde, welk een blijdschap! Verwondering en aanbidding! Zo één lief, een zwarte zondaar, verdorven, onrein, niets in mij dat Zijn liefde heeft kunnen opwekken. Slechts het tegendeel, en dan toch liefgehad. Ja - vanwege welbehagen gegrond in Gods Vaderhart. Onbegrijpelijk wonder! Ik zou het willen vasthouden. Ik zou Zijn liefde, Zijn nabijheid elke dag willen ervaren. Maar o die werkelijkheid. De scheiding, de liefde als uitgeblust, lusteloosheid. Ga ik voorwaarts ik zie Hem niet, ga ik achterwaarts ik merk Hem niet. Hij is weer heengegaan. O neen - dat moet ik Hem niet verwijten. Daar ben ik zelf de oorzaak van. Hem weer verlaten. Die oude mens, dat overgebleven vlees nog. De bruid van de hemelse Bruidegom gaat vanwege die situatie zuchten, uitzien naar, sterk verlangen naar de bruiloft. Neen - de Heere is hier geen land van uiterste duisternis. Er is steeds weer Zijn opzoekende liefde. Als de bruid de stem van de Bruidegom hoort dan spreekt zij in verbazing: dat is de stem mijns Liefsten, ziet Hem, Hij komt, springende op de bergen, huppelende op de heuvelen. Maar ach - de dagen dat Hij er niet is, zijn zoveel. Daarom dat zuchten, het reikhalzend uitzien dat Hij komt om Zijn bruid ter bruiloft te voeren. Dan zal haar blijdschap ten hoogste toppunt stijgen.

Dat zuchten nu is voor Paulus het tweede bewijs dat de heerlijkheid, de volle verlossing zal komen. Het zuchten van de schepping is het eerste bewijs. Het zuchten van de bruid het tweede. En het is een nog sterker getuigenis van die heerlijkheid, omdat het hier niet is een vaag verlangen, een onbewust heimwee, maar een bewust en zeker verwachten.

ds v. Z.

Van de redactie

1. **Ontmoetingsdag te Kampen.** We herinneren u er aan dat deze ontmoetingsdag D.V. zaterdag 19 september a.s. weer gehouden zal worden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, 2e Ebbingestraat te Kampen.

2. **Volgende nummers** van ons blad. Het eerstvolgende nummer zal D.V. 20 augustus uitkomen. Na dit nummer zal ons blad gewoon weer elke veertien dagen verschijnen.

ADRES VAN REDACTIE

In verband met het verblijf van Ds. A. van Heteren in Canada zal voor het volgende nummer het adres van de redactie zijn: Ds. D. Slagboom, Veldweg 35, 8085 AV Doornspijk, tel. 05258-1625.

Van de administratie

Voor deze keer mogen we doorgeven dat we 14 nieuwe abonnees konden inschrijven, waarvan de meeste wer-

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Bruijgomstraat 2, 4251 EP Werkendam. Telefoon 01835-1113.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

den opgegeven door abonnees en kerkeraden. Ook werd f 53,- ontvangen aan giften. Voor dit alles heel hartelijk dank. We houden ons bij de voortduur aanbevolen.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350

Nederlandse Geloofsbelijdenis

40.

De grootheid van de Middelaar.

We hebben stilgestaan bij de achtergrond van artikel 26: de leer en de praktijk van de aanbidding der heiligen in de Roomse Kerk. Daarbij zagen we de bezwaren vanuit Gods Woord, zoals die in de tijd van de reformatie daartegenover werden gesteld en die ook in onze dagen blijven spreken.

We komen nu meer tot het artikel zelf. U zult er nog aan terug denken, dat al opgemerkt is, hoe dit artikel wél de achtergrond laat doorklinken, maar toch geen uitgebreide en leerstellige polemiek tegen Rome is. Het gaat veel meer positief over Christus, als de enige Voorspraak voor het ware geloof. Zo heeft iemand dit gedeelte genoemd: "een wonderschone lofzang op de grote Herder der schapen".

Hier wordt inderdaad de grote Herder der schapen in bewogen woorden beleden! Het levend geloof geeft daar uiting aan. Dat geloof kent Hem zo naar Gods Woord en kan er eenvoudig niet van zwijgen, dat Hij het alléén is. Ondertussen is er de gerichtheid op hen, die bedreigd worden door de treurige praktijk van Rome, waardoor de enige Voorspraak geloofchend wordt. In de nadere behandeling van de tekst van artikel 26 kunnen we ons dan laten leiden door twee overwegingen, die door Rome worden voorgesteld om de aanroeping der heiligen te verdedigen en bij de "gelovigen" ingang te doen vinden. De eerste is: Christus is te groot om zo maar tot Hem te naderen. De tweede: wij zijn niet waardig om zo maar tot Hem te gaan. U begrijpt dat met die twee overwegingen de tussenkomst van de heiligen als noodzakelijk wordt gesteld. Er moet zo iemand zijn, die bij Hem eerst tussentreedt!

Guido de Brès heeft doorvoeld, hoe

zulke overwegingen gesproken hebben. Daarom heeft hij die terwille van de eer van Christus en de ware troost van Gods kinderen toegestaan. Maar dan zó, dat het volle licht dat hier schijnt op wat de enige Voorspraak nu betekent voor het levend geloof.

Voor ditmaal willen we alleen aandacht geven aan de afwijzing van de eerste overweging. We horen ervan in de tweede regel van artikel 26: Maar deze Middelaar, Die de Vader ons heeft gegeven tussen Zich en ons, moet ons door Zijn grootheid niet verschrikken. U zult zien, hoe deze zin beheersend is vanaf het begin.

Grootheid en grootheid.

Als hier gesproken wordt van het niet-moeten-verschrikt-worden door Zijn grootheid, dan denkt onze belijdenis aan Zijn grootheid als de Zoon van God. Die grootheid werd graag door de Roomse Kerk benadrukt. Zijn heiligheid en Majesteit. En nu moeten we hier goed onderscheiden. Dit artikel ontkent geenszins de grootheid van Christus. Hij is groot als de Zoon van God. In Hem is de grootheid van God. Er is alle reden voor de zondaar om met vrees vervuld te worden voor de ontmoeting met Hem. Het komt op een aparte manier uit in de verschijning van de verhoogde Christus aan de apostel Johannes op Patmos. Johannes valt als dood aan Zijn voeten, als hij Hem ziet. Hij wordt in de ontmoeting met de Zoon van God ontdekt aan wat hij gebleven is, ondanks alle genade, in zichzelf. Ondertussen komt hier in die ontmoeting ook uit dat de grootheid van de Middelaar, juist omdat Hij dát is, een grootheid van genade is. Daar had Rome in de wezenlijke zin geen oog voor! En daar gaat, als we het eerste gedeelte van artikel 26 gaan lezen, onze belijdenis zo zeldzaam rijk van getuigen! Christus is groot voor het ware geloof in Zijn Middelaarschap. Daarom behoeft, die in dat geloof tot Hem mag naderen, niet voor Zijn grootheid te verschrikken.

De enige toegang

Is dat niet reeds Zijn grootheid als Middelaar? Het staat aan het begin: "Wij geloven dat wij geen toegang hebben tot God dan alleen door de enige Middelaar en Voorspraak Jezus Christus de Rechtvaardige...". Christus is de enige toegang tot God!

Laten we hier het begin goed lezen. Het herinnert aan een ander begin nml. dat wij de deur naar God hebben

dictgedaan in het eerste paradijs. In het ontwerp van Guido de Brès stond aanvankelijk meer dan in de tekst, die wij kennen. Achter dit geheel stonden namelijk nog, op de woorden: "daar ons anderszins de toegang gesloten ware", het volgende: "niet meer dan de doornen hebben tot het vuur. Wij hadden door Zijn stem alleen verzonken geworden, gelijk als bij Adam blijkt, die voor de Heere vlood al bevende; en bij de Israelieten aan de berg Sinaï, die een Middelaar begeerden met vreeze, opdat zij allen niet zouden sterven om de stem des Heeren wil". Het is dus duidelijk dat - ondermeer - het paradijsgebeuren de Brès voor zijn aandacht heeft gestaan bij de belijdenis, dat er van ons uit geen toegang tot God is. Wie zal tot God naderen, die voor de zondaar een verterend vuur is? Het behoort tot de belijdenis van het levend geloof dat dit erkend wordt. Het wordt geleerd in het leven van allen die God vrezen. Wij zoeken vanuit onszelf allerlei toegangen, maar God snijdt elke mogelijkheid in en door de mens af. Maar daarom: hoe groot hier de Christus. Hij is de enige Middelaar en Voorspraak voor mensen die onmogelijk tot God kunnen naderen. Hier vinden we in de tekst twee belangrijke teksten ten aanzien van Christus bij elkaar. Het zijn 1 Timotheus 2:5 "want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der mensen, de mens Jezus Christus" en in 1 Johannes 2:1b, "...wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige..."

We tekenen hierbij aan; allereerst: om de toegang tot God te ontsluiten moest Christus mens worden. Hij heeft de menselijke natuur aangenomen bij zijn Godheid. Zo alleen kon Hij de schuld verzoenen en de toegang banen tot een heilig God. Dan neemt Hij de natuur aan van die de schuld gemaakt heeft: de mens, maar Hij blijft God. Het staat hier in dit artikel: "Dewelke hierom mens geworden is, verenigende tezamen de Goddelijke en menselijke natuur, opdat wij mensen een toegang zouden hebben tot de Goddelijke Majesteit..." Dan: het gaat om Jezus Christus, de Rechtvaardige. Hij heeft niet goedkoop de toegang tot God kunnen ontsluiten. Het heeft Hem Zijn bloed gekost omdat Hij het recht van God volkomen moest voldoen. Geen verzoening zonder voldoening. Hij is de Rechtvaardige. Hij heeft de rechten verworven voor rechtelozen. Hij kan

hun Voorspraak, hun Advocaat zijn, Die pleit voor God op de gerechtigheid in Zijn Middelaarsbloed.

Dat is Zijn grootheid als Middelaar voor het levend geloof. Zo mag Zijn grootheid gepredikt worden aan de grootste der zondaren. Dat er nu toegang is door deze Middelaar voor mensen die de poort voor eeuwig achter zich gesloten hebben.

Hoe rijk komt hier die grootheid ook uit als er gesproken wordt van de Middelaar, wien de Vader ons gegeven heeft. "Hij is het geschenk des Vaders aan verlorenen. Het hart des Vaders is bewogen geweest tot zulken om hen de toegang tot ZichZelf te ontsluiten. Hij heeft in Zijn eeuwige barmhartigheid die Christus als Middelaar gegeven. Wat een wonder van eeuwige liefde wordt hier door het levend geloof bezongen in dit artikel. Maar ook hoe uitsluitend spreekt die genade-gift Gods tegenover alles wat de mens uitdenkt om de toegang naar God te banen

Hoe die grootheid aantrekt.

Het is opmerkelijk hoe artikel 26 zich uitput om te laten zien dat de grootheid van de enige Middelaar niet afstoot, maar juist aantrekt. We nemen hier het voornaamste ervan over: "want er is niemand noch in de hemel noch op de aarde onder de schepselen, die ons liever heeft dan Jezus Christus... Indien wij een andere Middelaar zoeken moesten, die ons goedgunstig ware, wien zouden wij kunnen vinden, die ons meer beminde dan Hij... En zo wij één zoeken, die macht en aanzien heeft, wie is er die daarvan zoveel heeft als Degene, Die gezeten is ter rechterhand Zijns Vaders.. En wie zal eer verhoord worden dan de eigen welbeminde Zoon Gods?"

Zulke woorden behoeven haast geen commentaar! Hoe prijst het geloof hier de Middelaar van arme zondaren. Niemand heeft meer liefde dan Hij. Hij heeft Zichzelf voor hen gegeven. Hij is in hun plaats de dood gestorven. Er staat bij "toen wij nog vijanden waren". Is er groter liefde denkbaar? Niemand heeft meer macht dan Hij.

Engelen zijn machtige helden. Mensen kunnen soms voor een tijd machtig zijn en velen doen beven. Toch blijven het schepselen. Alleen Christus heeft alle macht ontvangen in hemel en op aarde. We lezen het zo aangrijpend in de Hebreeënbrief, hoe uitnemend Christus is boven alle engelen", want tot welke der engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank Uwer voeten?" Niemand wordt eerder verhoord. Hier is direct aansluiting bij de voorbede. Er is geen tussentreding van heiligen nodig, want Wie hoort God liever dan Zijn eigen veelgeliefde Zoon. De Vader heeft Hem lief. Hij komt nooit voor niets tot de troon des Vaders. We zouden het kort kunnen samenvatten, wat hier zo uitgebreid staat: zo groot is de Middelaar Gods en der mensen dat Hij wil horen - Zijn liefde -, dat Hij kan horen - Zijn macht -, en dat Hij zal horen - Zijn voorbede - naar degenen, die Hem door een waar geloof aanroepen.

De troost

Wie kent de troost uit de belijdenis van de grootheid van de Middelaar in de hemel? Die grootheid wordt hier ruim geboodschapt. Dat zal het eerste zijn dat we hier op aarde moeten merken. Er is ruimte in die Middelaar voor verlorenen. In Zijn liefde, waarmee Hij betaald heeft voor de schuld. In Zijn macht, waardoor Hij het meest harde zondarshart verbrijzelt. In Zijn voorbede, waarin Hij het opneemt voor een gevallen David en Petrus. Daarom is het niet voor hen, die in ongeloof aan die boodschap voorbijgaan. Het zou ons eerste gebed wel moeten zijn: "verbreek door Uw grootheid mijn hart..." Maar daarom is er juist troost voor die weet hebben in de ontmoeting met God van het verschrikken voor de grootheid Gods. "Op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn Woord beeft". Troost, omdat de grootheid van Christus de grootheid is van Hem, Die gekomen is om te zoeken en te zaligen, wat verloren is!

D. Slagboom

Een werker in stilte

VI.

In de diensten op zondag en door de weeks gaat het om het Woord van de Heere. Om en voor het Woord is de

dienst er. Naar het bevel, naar de opdracht van de Heere moet het Woord bediend, verkondigd worden.

Nu is het ons bekend, dat de verkondiging moet blijken in uitleg en toepassing van het Woord. Het eerste is hoogst belangrijk. Het is zelfs eis. Het Woord, de tekst moet uitgelegd worden. De gemeente dient te weten "wat er staat". Een opgaaf voor de prediker, echter ook een gave om het te mogen doen. Het Woord van de Heere te mogen en kunnen verklaren is een gunst van de Heere. De Heere roept er toe; elke dienst. Hij bekwaamt er ook toe. De geroepen dienaar mag dit bemerken. Nu moet naast de uitlegging van de Schrift ook de toepassing in de prediking een plaats hebben. Niet een eigen plaats, want dan kan het komen tot verzelfstandiging en dat is in strijd met de Schrift zelf. Hoe de toepassing dient te geschieden wordt in de Schrift aangegeven. De prediking van de Heere Jezus en de vele brieven, die we bezitten, geven stof voor de prediker en dat voor elke preek. De toepassing mag niet aan de tekst geplakt worden, maar moet uit de tekst komen.

Wanneer het nu gaat over de toepassing van de tekst geeft Prof. v.d. Meiden waardevolle dingen. In zijn dictaat heeft hij het over de noodzaak, de waarde, de plaats, het wezen en het doel van de toepassing.

Door van der Meiden wordt ook sterk benadrukt dat toepassing eis der Schrift is. "De gedachten der Schrift moeten met onverbidelijke consequentie toegepast worden. Waar de toepassing ontbreekt is de preek een dode preek. De prediker moet het Woord Gods in contact brengen met de gemeente. Hij moet dat Woord leggen, onmiddellijk, voor de deur van het hart der hoorders. Zonder toepassing blijft de preek heel ver van de zielen af. Geen wonder dat men dan teleurgesteld en hongerig de kerk verlaat. De dienaar van het Woord zij toch diep doordrongen van de waarde der toepassing van de tekst. Hij verkondigt de waarheid aan de gemeente des Heeren. Allen, die het Woord Gods horen, zijn zielen met noden en behoeften, zijn doden of levenden. Hoe staan zij tegenover het Woord van God, tegenover de gepreke tekstwaarheid? Zonder goede toepassing heeft de prediker geen contact met hen, die hem horen. Zonder toepassing van de tekst heeft de prediker zijn werk niet getrouw verricht. Bij rechte toepassing zal de zegen niet uitblijven, al moeten wij nooit vergeten, dat de Heilige Geest alleen het leven en wasdom kan schenken.

De toepassing dient naar gelang de tekst onderscheidelijk te zijn, want de gemeenteleden staan allen niet in dezelfde relatie tot de Heere".

Als voorbeeld gaat van der Meiden op de tekst Romeinen 8:1 nader in. De tekst is: "Zo is er dan nu geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest". Duidelijk is, dat er geen verdoemenis is voor hen, die in Christus Jezus zijn. Zijn allen in Christus? Neen! Van nature zelfs niemand. Hebben wij dat verstaan, het gemis leren kennen? Gods Geest leert dit zeker verstaan als de waarheid aan de ziel wordt toegepast. De Heilige Geest leert dan kennen wat de val in Adam is. Verstaan wordt, dat het eerste verbond verbroken is. Het evangelie wordt dan een blijde boodschap. De prediker moet echter bedenken dat zij, die niet in Christus zijn, zich niet allen op dezelfde wijze openbaren. Sommigen zijn niet verre van het koninkrijk Gods. Er zijn ook onverschilligen. Ook zijn er kinderen en grijsaards. Voor die allen heeft hij een boodschap. Hij moet de speciale waarheid vlak voor de deur van hun ziel leggen en in de Naam des Heeren plaatsen voor de vraag hoe zij staan tegenover de waarheid. Zonden hebben de mensen vele. Bedenkingen en verontschuldigingen niet minder. De prediker moet die uitrafelen en verschoenen. Hij moet het wéé laten horen en tevens biddend lokken om de smalle weg te gaan. Niet minder moet hij aandringen tot bekering en geloof. Hij wijze ook goed de weg der genade aan. De prediker bedenkt bij de toepassing van de speciale tekstwaarheid Rom. 8:1, ook, dat Gods kinderen niet allen gelijk zijn. Van

Gods zijde bezien zijn allen in Christus en vrij van de verdoemenis. Maar velen missen de klaarheid en de zekerheid des geloofs. Missen ook de blijdschap des geloofs. Zeer onderscheiden oorzaken doen hen vrezen. Mogelijk is, dat sommige vrezende zielen pas op de weg des levens zijn. Denkbaar is dat zielen verkeerd werkzaam zijn of verkeerd worden geleid. Ook moet bedacht worden dat verachtering in de genade, koesteren van zonde, aardsgezindheid mogelijk is. Hoe komen die allen tot zekerheid, dat zij in Christus zijn? Dat moet uitkomen in de preek. Gemis en bezit moeten gepreikt, maar niet minder moet goed gepreikt worden hoe de gelovige missers bewust bezitters worden.

In dit verband willen wij ook wijzen op de "verbondsmatige" prediking. Zijn wij klaar met te zeggen, dat bondelingen de belofte geloven moeten? Die in Christus zijn, wandelen naar de Geest! Die worden ook door de Geest bearbeid. Die hebben een nieuw hart en een nieuwe geest. Die wandelen in Gods inzettingen en hebben een walging van zichzelf. Ezech. 36:25-31. Zulk een bekering is zeker krachtadig, onverschillig of een Saulus of een Timotheüs bekeerd wordt. Schokkend behoeft zij niet altijd te zijn. Veel zgn. schokkende bekeringen zijn niet echt, niet uit de Heilige Geest gebleken. Ook moet onderzocht worden of de vragende en klagende zielen werkelijk een walging van zichzelf hebben. Het verbond Gods doet ons waarlijk wel verstaan, dat God zegent, geen weldaden schenkt om onzen 't wil, Ezech. 36.

M.C. Tanis.
(wordt vervolgd)

Na honderd jaren

8.

We beschreven de vorige keer hoe de eenheid van belijden in 1892 in het geding was. Die eenheid in het belijden werd door de vereniging van 1892 prijsgegeven. Men stelde wel dat de vereniging plaatsvond op de grondslag van de drie formulieren van enigheid, maar met de stukken valt aan te tonen dat dit niet het geval was. Prof. J.J. v.d. Schuit schreef daarom trent duidelijke woorden. We lezen in zijn geschrift "Na vijftientig ja-

ren" het volgende: "Wij zullen tegenover wien dan ook, altijd de stelling durven verdedigen, dat bij de vereniging van 1892 de band aan de belijdenis niet ongeschonden is gebleven, en aan zulk een ontrouw hebben wij niet willen en mogen meedoen."

Wat Kuyper schreef in 1890 in de Heraut was duidelijk in strijd met de belijdenis en met de uitspraken van de Synode der Christelijke Afscheiden Gereformeerde Kerk van 1846.

Op die Synode van 1846 kwam ter sprake hoe de Kerk het gedoopte zaad had te beschouwen. Er werd geleerd dat alleen gedoopt behoren te wezen kinderen van begunadigden, en dat deze kinderen door die doop een heiligheid deelachtig werden, gelijk aan die, wanneer de apostel de gelovigen heilige broeders noemt. Er werd geleerd dat de kinderen, al vertonen zij in het opwassen niet de minste godzaligheid, echter als bondgenoten moeten behandeld worden en hun de plichten en rechten des verbonds voorgehouden moeten worden, maar ook, dat zij niet als geheel onbegnadigd behandeld mogen worden. Over deze kwestie, over deze voorstelling van zaken, had de Synode van 1846 te oordelen. Het oordeel van de Synode van 1846 was niet vaag, de uitspraak van 1846 liet geen ruimte voor twee voorstellingen van zaken, maar was beslist en duidelijk. Het oordeel van de Synode van 1846 was in overeenstemming met de gereformeerde belijdenis. Wat was dan de uitspraak van de Synode van 1846? Die uitspraak luidt aldus: "De vergadering oordeelt, dat alle kinderen dergenen, welke zich tot de gemeente gevoegd hebben, behoren gedoopt te worden, dat daardoor echter aan de kinderen geen inwendige heiligheid wordt medege-deeld, en deze kinderen, wanneer zij in het opwassen geen blijken van godzaligheid vertonen, als kinderen des toorns zonder onderscheid moeten behandeld worden." Door zo'n uitspraak te doen wordt de wacht betrokken bij de belijdenis. Dat is een uitspraak die niet voor tweërlei uitleg vatbaar is. Deze woorden zijn niet vaag en algemeen. Duidelijk werd gesteld dat indien de kinderen bij het opgroeien geen tekenen van godzaligheid, van de vreze des Heeren openbaren, dat zij dan als kinderen des toorns behandeld moeten worden.

Leg naast deze uitspraak van 1846 nu eens de formulering van Kuiper uit 1890 in de Heraut. Daar lezen we: "Uit ons Doopsformulier is het derhalve volkomen duidelijk, hoe in dit schone stuk de te dopen kinderen voorkomen, niet als nog buiten alle genade en ganselijk in hun verdorpen liggende, maar als reeds van Gods wege begunadigd door de inplanting van het onverliesbaar zaad der wedergeboorte." Wie dit standpunt niet aanvaardt, wordt de vriendelijke raad gegeven de kinderdoop te laten varen en te breken met de gereformeerde kerken.

Ook schreef Kuiper immers in datzelfde artikel: "maar volharde iemand desalniettemin in de opinie, dat een kind zou mogen gedoopt worden, zonder dat daarbij zijn uitverkiezing ondersteld wierd, dien zeggen wij aan, dat hij met geen eerlijke conscientie in de Gereformeerde kerken blijven kan." Dat is toch wel in lijnrechte tegenspraak met de uitspraak van de Synode der Christelijke Afscheiden Gereformeerde Kerk van 1846!

Opmerkelijk is wat ds. Hulst (predikant der Holl. Chr. Geref. Kerk in Noord-Amerika) schreef toen hij de opvatting van Kuiper had gelezen in de Heraut. "Ik kon nauwelijks mijn ogen geloven, maar of ik het eenmaal of tienmaal las, het stond er. Overwegende- zo vervolgt hij- dat noch de Chr. Geref. Kerk van Nederland, waarin ik 25 jaren diende, noch de Holl. Chr. Geref. Kerk van Amerika, waarin ik ruim een tiental jaren gediend heb, noch de Gereformeerde Vaders van Dordt er ooit aan gedacht hebben, om de kinderen te dopen, op grond van een onderstelde verkiezing, maar dat zij dit deden, alleen op grond van Gods verbond, met Abraham opgericht, zo meende ik dat langer zwijgen onverantwoordelijk ware." Waarom vond ds. Hulst langer zwijgen onverantwoordelijk? Lees wat hij schrijft hierover: "Allengskens rijpte de overtuiging bij mij, dat ik bij de aanvaarding van de bediening des Evangelies niet slechts beloofd had de leer, in onze belijdenisschriften vervat, als geheel overeenkomstig met de H. Schrift, getrouw te zullen leren, maar ook tegen daartegen opkomende afwijkingen te zullen verdedigen." Ds. Hulst wilde dus de trouw aan de belijdenis bewaren en zijn belofte, die hij gedaan had bij de aanvaarding van het ambt van dienaar des Woords gestand doen.

Op meerdere geschriften uit die dagen zou een beroep kunnen worden gedaan om aan te tonen dat Kuiper een leer voorstelde die in strijd was met de belijdenis. We denken aan wat prof. Lindeboom schreef in de brochure "Bewaar het pand, u toevertrouwd" en aan datgene wat geschreven werd in "De Wachter."

De verdere ontwikkeling in de Gereformeerde kerken geeft wel aan dat inderdaad de belijdenis in het geding was. Men heeft immers de voorstelling van Kuiper niet alleen toegelaten als een private gedachte, maar men heeft die voorstelling verheven tot kerkelijk beginsel, naast de formule-

ring der leer in de belijdenis gegeven. Dit was niet in de lijn van 1846. Toen deed de Synode een duidelijke uitspraak.

Hoe moeten we tegen de toenmalige verschillen aankijken? Is het alleen een kwestie van formuleren, is het alleen een kwestie van verschil in benaming, terwijl men toch wezenlijk hetzelfde zou bedoelen? Kuiper heeft het wel anders gesteld.

Hij zag het duidelijk niet als een verschil in formulering, maar als een wezenlijk verschil. We citeren nog eens wat hij schrijft ten aanzien van de doop: "maar volhardt iemand in de opinie, dat een kind zou mogen gedoopt worden, zonder dat daarbij zijn uitverkiezing verondersteld werd, dien zeggen wij aan, dat hij met geen eerlijke conscientie in de Gereformeerde kerken blijven kan, want onze Gereformeerde kerken beleden en leerden van ouds het tegendeel." In één van de brochures van Kuiper lezen wij dat iemand die zijn leerstelling op dit gebied niet onderschrijft zich schuldig maakt aan "een geheel onderstebovenkering van de Gereformeerde belijdenis." Als het zo wordt gesteld, kun je niet spreken van een verschil in formulering en benaming, dan is er sprake van een zeer wezenlijk verschil.

Prof. Lindeboom heeft het goed gezien toen hij schreef over de ontwikkelingen in de Gereformeerde kerken dat het beginsel van leervrijheid binnensloep. Het indringen van de Neo-Gereformeerde richting in de Geref. Kerken werd door Lindeboom bestempeld als "in beginsel leervrijheid."

Dat is toch wel opmerkenswaardig en bedenkelijk wanneer door een hoogleraar binnen de verenigde Gereformeerde kerken het beginsel van leervrijheid wordt geconstateerd.

Daartegenover stond de Kuiper-partij, die op hoge toon beweerde, dat wie het niet met haar eens was, grondlegger was van allerlei ketterijen. Prof. Lindeboom is niet tot de orde geroepen. Prof. v.d. Schuit schrijft hierover: "Men krijgt zo gedurig de indruk, dat prof. Lindeboom wel gaarne de wacht houdt, maar dat de tegenpartij in hem ziet de waakhond, die bij het minste onraad wel hard blaft, maar die niet bijt, en de indringer niet van 't erf houdt."

Hoe zou het in onze dagen zijn? Worden verschillen in visie bij gesprekken soms niet al te gemakkelijk bestempeld als verschillen in

benaming, terwijl men wezenlijk hetzelfde zou bedoelen? Is er ook niet het gevaar dat men dingen naast elkaar wil laten staan, die elkaar uitsluiten? Dient ten deze niet alles aan de belijdenis getoetst te worden? Er kan alleen samengesproken en verenigd worden als aan de belijdenis ten volle recht wordt gedaan. We denken bijvoorbeeld aan de Adamspositie waar de Dordtse Leerregels van uit gaan. De Dordtse Leerregels stellen terecht dat alle mensen in Adam gezondigd hebben. De vraag moet gesteld worden of daaraan recht wordt gedaan in

prediking en pastoraat. De belijdenis is immers een organisch geheel. Wijlen ds. L. Vroegindewey schreef over deze zaak de volgende beharzenswaardige woorden: "Laat men er iets van los (nl. van de belijdenis, AvH), dan heeft men een verminkte belijdenis en een valse prediking. Het is dus niet alleen de vraag of de belijdenis niet weersproken wordt, maar of recht wordt gedaan in prediking en pastoraat aan al datgene wat in de belijdenis wordt verwoord.

AvH.

geleid wordt, wordt het bij bevinding onmogelijk om aan Gods recht te voldoen en zich van Gods toorn te bevrijden. Ds. Vroegindewey zei het zo: 'Daar zal ieder wat van moeten kennen om in waarheid met Christus verenigd te worden. Dit is geen kwestie van redenering doch van ondervinding. In deze weg moet de mens aan de Wet sterven, dus aan alle recht of aanspraak op leven en vrede. In deze weg moet hij verloren gaan. Want ieder gaat verloren tenzij hij verloren gaat.' Zo worden alle vluchtwegen afgesneden. Zo moet de HEERE Zelf er aan te pas komen. Welk een wonder als Hij in de ziel gaat openbaren dat er verzoening is bij Hem vandaan. Een weg, een middel dat er al was vóór iets van mij begon te leven...

De troost der verkiezing

9.

(naar aanleiding van het gelijknamige boek van ds. L. Vroegindewey)

Onze trouwe lezers weten dat we al een aantal weken bezig zijn na te denken over enkele thema's uit de Dordtse Leerregels. Met het driedelige boek van wijlen ds. Vroegindewey als leidraad. We volgen de orde van de zogenaamde 'vijf punten van het calvinisme'. Zo zijn eerder aan de orde geweest 1) de totale verdorvenheid van de mens en 2) de onvoorwaardelijke verkiezing van Godswege. We komen nu toe aan 3) de particuliere ofwel de persoonlijke verzoening. De belijdenis daarvan staat tegenover de gedachte van een 'algemene verzoening', een uitdrukking die velen van ons wel kennen.

Noodzakelijkheid van verzoening

Aan het begin van hoofdstuk II van de Leerregels belijden onze vaders dat verzoening van de mens met Zijn Schepper nodig is. 'Gods gerechtigheid vereist dat onze zonden, tegen Zijn oneindige majesteit begaan, met tijdelijke en eeuwige straffen gestraft worden. Welke straffen wij niet kunnen ontgaan tenzij aan de gerechtigheid Gods genoeg geschiede. Maar zelf kunnen wij niet genoegdoen en ons van de toorn Gods bevrijden', aldus de artikelen 1 en 2. De HEERE neemt de zonde ernstig. Hij is een heilig God. En daarbij: de Alwetende doorgrondt het hart; Hij kent de meest verborgen daden. Als Gods gerechtigheid straf eist, betekent dit dat er geen zonde of overtreding voor Hem verborgen blijft. Het oordeel Gods kan niet dan vreselijk wezen.

In de Schrift blijft geen mogelijkheid over dat God de zonde niet zou straffen. Wie niet gebleven is in het boek der Wet, is vervloekt. Aangezien de Wet de uitdrukking is van Gods heilig wezen, zou Hij zichzelf moeten verloochenen als Hij de zonde ongestraft zou laten. Zonder voldoening immers geschiedt er geen vergeving. Gods gerechtigheid is handhaving van de Wet. Hoe het ook ga - 's HEEREN Wet moet in elk geval overeind blijven.

Het begin van artikel 2 snijdt een uitweg af. We kunnen zelf niet genoegdoen. Dat 'niet kunnen' strekt zich uit naar twee kanten. Allereerst: wij zij onbekwaam tot enig goed. De Heere eist van ons dat wij Zijn Wet houden. Maar daar komt niets van terecht. En vervolgens: de Heere eist dat wij betalen wat we schuldig zijn. En dat kan ook niet. Daar loopt en zit en werkt de mens. Hij ligt onder de vloek en de toorn van de Almachtige. Hij is op weg naar het verderf, naar de buitenste duisternis. Wat een verschrikkelijke zaak.(...) Daar is geen mogelijkheid aan 's mensen kant om aan Gods gerechtigheid te voldoen, 'want het bedenken des vleses is vijandschap tegen God en onderwerpt zich der Wet Gods niet en het kan ook niet'. Deze onmogelijkheid nu om zich van de toorn Gods te bevrijden moet bevonden worden, moet persoonlijk door ieder geleerd worden.

Waartoe dient deze ontdekking? Opdat wij rechte voorwerpen mogen worden voor Gods vrije genade in Christus. Voor degene die in deze weg

Genoegzaamheid van verzoening

Nu gaan de Leerregels in het vervolg verklaren hoe God zondaren ongestraft kan laten en toch Zijn recht handhaven. 'Uit oneindige barmhertigheid heeft God Zijn eniggeboren Zoon tot een Borg gegeven, Die - opdat Hij voor ons zou genoegdoen - voor ons of in onze plaats zonde en vervloeking aan het kruis is geworden'. Zo verwoorden de vaders in Dordt het evangelie van de verzoening. Het initiatief tot verzoening tussen God en mens komt geheel van Zijn kant. God zorgt in hoogst eigen Persoon voor het middel opdat een schuldig zondaar de welverdiende straf ontgaan en tot verzoening met Zijn Schepper komen zou.

Het is het werk van een drieënnig God. Het voornemen daartoe ligt in de eeuwigheid. De Vader heeft bepaald in welke weg verlossing kon worden aangebracht. Hij verordeneerde het verbond aan de Borg. God de Zoon zou Borg en Middelaar worden voor het volbrengen van de eis van Gods recht. Hij nam geheel vrijwillig op Zich in de menselijke natuur te verichten wat tot de behoudenis van de zondaar nodig is. Aan God de Heilige Geest viel de toepassing van de zaligheid ten deel. Zo ligt de verlossing van Gods Kerk vast. Niet alleen in het besluit van de verkiezing maar ook in het eeuwige verbond ter verlossing van de Zijnen. Een verbond dat geheel eenzijdig is en waarin de mens alleen voorkomt als ontvangende.

Maar voordat de Leerregels gaan wijzen op de daadwerkelijke uitwerking van de weldaad der verzoening - die

zich geheel en alleen beperkt tot degenen die van de Vader aan Christus gegeven zijn - benadrukken zij de genoegzaamheid van Christus' offerande. Die is, zo belijden ze, 'van oneindige kracht en waardigheid, overvloedig genoegzaam tot verzoening van de zonden der ganse wereld'. Ze leggen er dus de nadruk op dat in het offer van Christus voldoende kracht aanwezig is om alle zonden van alle tijden en van alle plaatsen met God te verzoenen.

Let wel - hiermee stellen onze vaders niet dat Christus' offer ook metterdaad allen ten goede komt. Dit te zeggen, zou betekenen dat zij de leer van de **alverzoening** aanhangen. Zij leren ook niet dat Christus voor allen en ieder de verzoening met God verworven heeft en dat nog slechts het geloof nodig is om deze weldaad deelachtig te worden. Daarmee zouden zij de leer van de **algemene verzoening** verwoorden. Nee, in het vervolg zal blijken dat zij - tegen de heftige stellingen van de Remonstranten in - onwrikbaar vasthouden aan de leer van de particuliere verzoening: **'naar het voornemen des Vaders strekt zich de dood Zijns Zoons (slechts) uit tot alle uitverkorenen om die alleen met het geloof te begiftigen en hen tot de zaligheid te brengen'**. Maar desondanks belijden zij even helder dat de dood van Christus in zichzelf genoegzaam is om niet alleen sommige maar alle mensen te doen delen in de verzoening met God en het eeuwige leven.

Dat Christus' offer genoegzame waarde heeft voor de zonde van de gehele wereld, zei ook de Heidelberger Catechismus al, en wel in zondag 15: 'Christus heeft de toorn Gods tegen de zonde van het ganse menselijk geslacht gedragen' met een offer dat dus van een oneindige kracht en waardigheid is. Weliswaar is Zijn offerande niet voor allen bestemd, doch alleen voor de mensen des welbehagens, voor de kinderen der belofte. Maar toereikend is het voor allen.

Zo behoeft niemand met Kaïn te denken dat zijn zonde te groot zou zijn om vergeven te worden. Ook hierin geldt: 'Ziet de hand des HEEREN is niet verkort dat zij niet zou kunnen verlossen' (Jes. 59:1). Bij de HEERE is een oneindige bron van zaligheid voorhanden voor de grootste der zondaren. Maar ook hier geldt weer:

zijn we zulken voor de HEERE?

Ds. Vroegindewij besluit de bespreking van dit onderdeel met een treffend fragment uit de werken van Justus Vermeer, de bekende ouderling uit Utrecht ten tijde van de Nadere Reformatie. Ik neem aan het slot van dit artikel die woorden over. Ze zijn oorspronkelijk ook geschreven in het verband van 'de oneindige kracht en waarde van de dood van de Zone Gods'.

Dit moest zonderling dienen tot uitlokking van mensen die Jezus nog nooit de hand gegeven hebben. Bijzonder van die die daar iets van zien en dus enige ontdekking hebben. O vrienden, heeft Jezus zo bitter en met zulk een oneindige liefde geleden voor mensen in wie niets is als haat, afkeer en vijandschap, ja die eerder sterven willen eer zij om het leven tot

Christus komen willen; die het met de duivel tegen God eens zijn. Vrienden, kan u dat niet uitlokken om uw gehele hart aan Jezus weg te geven? O vrienden, wat is het groot onder de aankondiging van zulk een heil te leven, dagelijks de stem van Gods gezanten te horen. Zit er eens bedaard bij neder en overleg die boodschap eens. Gij mocht uw hart kwijt worden eer gij het wist of dacht. Wat zou het een geluk zijn en wat zou het een verandering in uw hart geven. Wie is de grootste der zondaren in eigen ogen? Die wordt hier geroepen! Daar is immers een oneindige kracht en waardigheid in de dood van de Zone Gods - overvloedig genoegzaam tot verzoening van uw zonden en God laat u deze verzoening welgemeend aanbieden. Niet alleen aan anderen. Ook aan u.'

Middelharnis, J.M.J.Kieviet.

Voor de Jeugd

2. De Samaritaanse vrouw

"En Hij moest door Samaria gaan."
Joh.4:4

Beste jongelui!

We zijn dus bezig om met elkander het land Kanaän te bekijken. Laten we het op een vakantiebezigheid houden. We leven, wat de tijd betreft, in de vakantietijd.

We hebben een beetje rondgekeken in Judea. Dat is het zuiden van Israël, aan de westzijde van de Jordaan. Daar stond de tempel. Daar zetelde het Sanhedrin. Jullie zullen wel nagedacht hebben over hetgeen we daarover geschreven hebben. Daar zou natuurlijk nog veel meer over te schrijven zijn, doch dan komen we niet aan "de Samaritaanse vrouw" toe. En daar willen jullie toch wat meer van horen. Toch moet je nog even geduld hebben. Want we moeten ook dat land wat nader bekijken. Het was een landstreek, gelegen ten noorden van Judea, ook aan de westzijde van de Jordaan. In gedachten vlieg ik daar even overheen, om dan terecht te komen in Galilea. Dat is het derde deel van het land Kanaän. Daar woonde het meer eenvoudige volk. Daar kun je ook de Zee van Tiberias vinden, of, zoals die zee ook wel genoemd wordt: het Meer van Galilea.

Daar worden ook nog andere namen in de bijbel aan gegeven, doch dat laat ik nu maar rusten, om het niet al te ingewikkeld te maken. Daar in Galilea lag ook Nazareth. Een bekende plaats uit de bijbel, omdat de Heere Jezus als mens, daar zijn jeugd jaren heeft doorgebracht. In die landstreek woonden ook de discipelen. Dat zijn degenen die de Heere Jezus heeft uitverkoren om later Zijn apostelen te zijn. Het waren ook allemaal maar eenvoudige mensen. Bij de mensen wel veracht, maar bij God uitverkoren en dierbaar. Dat ze niet in hoog aanzien bij de mensen stonden, blijkt wel uit het gezegde op de Pinksterdag: "Zijn niet al diegenen die daar spreken Galileërs?" Dat had men van die eenvoudige mensen niet verwacht, dat men in zoveel talen de grote werken Gods zou verkondigen.

Daar zit voor deze tijd ook wel de nodige lering in. God bedient Zich ook nu nog menigmaal van eenvoudige mensen, om Zijn koninkrijk, door middel van hun arbeid, te doen komen. God mocht daartoe ook ons blad gebruiken, dat door meestal eenvoudige mensen geschreven wordt, om Zijn kerk uit te breiden.

Tussen Judea en Galilea lag dan het land Samaria. Wat was dat eigenlijk

voor een land? Wat voor soort mensen woonden daar?

Het is wel belangrijk dat we daar iets van weten, om die vrouw waar het o.a. over gaat, wat beter te leren kennen. Elk mens is tenslotte toch ook weer een kind van zijn omgeving. Dat was toen zo en dat is nu nog zo. Een Amsterdammer is over het algemeen wat anders geaard, dan iemand van de Veluwe, hoewel voor God alle mensen gelijk zijn. Wij selecteren de mensen op een bepaalde manier. God doet dat ook. Doch anders dan wij. Hij selecteert op Zijn manier. De manier waarop Hij dit doet gaat ons verstand te boven. Waarom Hij Jacob heeft uitgeverloofd en Ezau heeft gehaat, heb ik nog nooit kunnen begrijpen. Althans waarom Hij Jacob heeft liefgehad. Want dat had Jacob niet verdiend. Dat Hij Ezau heeft gehaat, daar kan ik nog inkomen. Want die heeft nooit naar God gevraagd. Integendeel. Doch dat had Jacob ook niet en zou het uit zichzelf ook nooit gedaan hebben. Zodat, als God Jacob liefgehad heeft, dit niet aan Jacob is te danken, maar aan Zijn vrijmachtig welbehagen. Als je daarover nadenkt, kan het je een wonder worden. Want dan kan het voor de slechtste. Daar is ook de Samaritaanse vrouw een bewijs van. Doch dat zullen jullie later wel horen.

Eerst nog iets over die landstreek en het volk dat daar woonde. Samaria hoorde van ouds tot het 10 stammenrijk. Dat is het rijk waar Jerobeam de eerste koning van is geweest. Hij staat in de bijbel bekend als "de man die Israël zondigen deed". Hij is de man geweest die de kalverdiensdienst heeft ingevoerd. Hij heeft nog niet de ware godsdienst voor 100% afgeschaft, doch dacht God te kunnen dienen op zijn eigen manier. En dat kan niet. Dat is grote zonde. Doch dat telde Jerobeam niet. Hij is dikwijls genoeg gewaarschuwd. Doch hij was als doof en ging rustig zijn eigen gang, totdat hij stierf. En zijn opvolgers gingen in hetzelfde dwaalspoor voort. Jerobeam en zijn opvolgers zijn een baken in zee voor de kerk van het jaar 1992. Misschien ook wel voor de lezers van ons blad. Want jullie zullen mij wel een beetje kennen. Een beetje! Aan de hand van wat ik schrijf. Doch van de lezers ken ik het grootste deel helemaal niet, en verder enkelen een klein beetje. Dat is dan je kennissenkring. Doch het blijft onder alle omstandigheden waar, dat wij maar aanzien wat

voor ogen is, terwijl de Heeren het hart aanziet.

De bewoners van het 10 stammenrijk volgden hun koning. Zo gaat dat meestal. Zoals de voorgangers zijn, zijn ook de volgelingen. Geef er maar acht op, en loop niet iedereen achter na. Het kan ten koste gaan van je arme ziel.

Dat 10 stammenrijk is uit oorzaak van de "eigenwillige godsdienst" weggevoerd in ballingschap. Dat is gebeurd door de koning van Assyrië. Je kunt dat lezen in 2 Kon. 17:24-41. Daar staat in mijn bijbel boven: "Ontstaan van de Samaritanen". In dit schriftgedeelte wordt het woord "Samaritanen" voor het eerst gebruikt. De oorspronkelijke bewoners waren weggevoerd en anderen, uit andere landstreken hadden hun plaats ingenomen, terwijl er van de oorspronkelijke bewoners uit het 10 stammenrijk ook nog enkelen waren achtergebleven.

Die vreemden, die van elders waren gekomen om het land te bevolken, brachten allemaal hun eigen godsdienst mee. Men bouwde daar tempels voor, en boog voor hout en steen. Zij wisten niet beter. Het waren blinde heidenen. Ik zou dat gehele schriftgedeelte wel kunnen overschrijven, doch het lijkt mij beter dat jullie het zelf opzoeken en onderzoeken. Dan zal je tot de ontdekking komen dat ook de heidenen niet ongestraft hun gang kunnen gaan.

Er ontstond, want zo gaat het in het leven, op den duur vermenging. De overgebleven Israëlieten trouwden met de vreemden en namen wat van hun godsdienst over. Zo ging het over en weer. De heidenen werden een beetje kerks en de kerk, voor zover je daar nog van spreken kon, werd een beetje heidens. In werkelijkheid waren zij natuurlijk allemaal ver van huis. Dat gebeurde niet allemaal in één dag, doch zo van lieverlee.

Was het 10 stammenrijk weggevoerd in 722 vóór Christus, het twee stammenrijk leefde toen nog in hoofdzaak in Judea. Zij waren nog niet weggevoerd. De tempel stond nog te Jeruzalem. Daar diende men God nog. Al was het voor het merendeel uitwendig, er was toch ook toen nog een "overblijfsel naar de verkiezing der genade", dat het in waarheid deed. Degenen die te Samaria woonden gingen niet naar de tempel te Jeruzalem. Zij hadden hun eigen heiligdom op de berg Gerizim. Daar dienden zij dan

God op hun manier. Ik zeg met nadruk: Op hun manier. Want waren de volken vermengd, de godsdienst was het evenzeer. Zij geloofden wel dat God er was. De vijf boeken van Mozes werden ook door hen nog wel zowat in ere gehouden, maar daar is dan ook zo ongeveer alles mee gezegd.

Ik geloof niet dat het moeilijk is om je een voorstelling te vormen van de toestand toen. Want er waren heel wat punten van overeenkomst, met de gesteldheid in ons land. Daar zijn veel buitenlanders onder ons. Je mag ze natuurlijk niet verachten. Want dan maak je jezelf schuldig aan discriminatie. En dat is een verboden zaak. Doch het heeft allemaal wel zijn invloed. Is Nederland zelf al heel, héél ver weg, op godsdienstig gebied, de vreemdelingen brengen allemaal hun godsdienst mee. Iedereen doet dat op zijn manier. Daar wonen b.v. al 300.000 moslims in ons land, terwijl onze Chr. Kerken 75.000 leden tellen. Dat wil dus heel eenvoudig zeggen dat er op elke Chr. Ger. 4 moslims zijn. Om dan van de andere sekten en vreemde godsdiensten nog maar te zwijgen. Iedereen neemt van iedereen wel wat over. Zodat vermenging er ook nu is. En dat gaat ten koste van de kerk. O zeker, de ware kerk blijft bestaan. Daar zal God voor zorgen. Het is tenslotte Zijn zaak, en Hij laat nooit varen het werk Zijner handen. Doch, zoals wij er tegen aan kijken, is het maar droevig gesteld. Ga niet met oogkleppen voor door de wereld. Hoevelen zijn er onder ons niet, vooral onder de jonge mensen, die zeggen: Wat maakt het eigenlijk allemaal uit? De één denkt er zus over en de ander zo. Ze zullen allemaal wel een beetje gelijk hebben. En ik geloof er het mijne van. Het resultaat is dan, dat men tenslotte niets meer gelooft.

De oorzaak is, middelijkerwijs, dat men zich voor God en Zijn dienst, zoals Hij die in Zijn Woord bevolen heeft, helemaal niet meer interesseert, met als gevolg KERKVERLATING.

En een ieder doet wat goed is in zijne ogen. Doch het is kwaad in Gods ogen. Vergeet dat niet. Ik ben inmiddels weer aan het eind van dit artikel gekomen en neem daarom weer afscheid tot de volgende keer. Jullie aller vriend,

Ds. H.C.v.d. Ent

Verslag van de bevestiging en intrede van ds. R. Kok.

Op vrijdag 3 juli werd ds. R. Kok, gekomen van Damwoude, als predikant verbonden aan de Christelijke Gereformeerden Eben-Haëzerkerk te Sliedrecht. De dienst van bevestiging en intrede vond plaats in het kerkgebouw van Sliedrecht-Centrum. Ds. Kok werd tot zijn dienstwerk ingeleid door zijn broer, ds. W. Kok van 's-Gravenzande. Deze bediende het Woord uit Ef. 6:18m: "...biddende te allen tijd in de Geest". In de intrepreek werd sterke nadruk gelegd op de noodzaak van het gebed. Oprecht bidden is alleen mogelijk door de Heilige Geest. Een biddeloos leven is daarom een Geesteloos leven. Het werk van de Heilige Geest is onmisbaar voor het ambt. Daarbij kunnen we denken aan het ambt aller gelovigen, maar heel in het bijzonder aan de ambtelijke dienst. Deze dienst draagt namelijk een voluit geestelijk karakter. Alleen door de Geest en in de weg van het gebed kunnen we het zwaard van het Woord hanteren. Dit zwaard treft harde harten en ontdekt aan onze zonden. Dat doet pijn. Maar het zwaard des Geestes heelt ook. Want het is gedrenkt in het bloed van Christus. Wanneer de Heere ons zo te sterk wordt krijgen we het Woord lief. De kerk mag zich dan ook niet laten ontwapenen door zich het zwaard van de Geest te laten ontroven. Hier ligt zeker in onze tijd een geweldige roeping. Maar er is ook de belofte dat de Geest Het Woord wil gebruiken om mensen te bereiken. Wat we daarom hoofd voor hoofd nodig hebben is om vervuld te worden met de Heilige Geest. Daartoe is het voortdurend gebed in de Geest nodig. Na de preek liet de bevestiger zingen uit het Gebed des Heeren en las het formulier voor de bevestiging van dienaren des Woords. Nadat de vragen beantwoord waren met "Ja ik, van ganser harte", werd de nieuwe predikant van Sliedrecht -Eben Haëzer- door zijn broer met enkele hartelijke woorden toegesproken.

Vervolgens beklom ds. R. Kok de kansel. Voor zijn intrepreek had hij als tekst gekozen Exodus 3: 14b: "IK ZAL ZIJN heeft mij tot u gezonden". Hij sprak over deze woorden vanuit

drie gezichtspunten: 1. De Lastgever 2. De lastbrief 3. De lastdrager. De Lastgever die in deze tekst spreekt is niemand minder dan de HEERE Zelf Die Mozes aanspreekt vanuit de gloed van de brandende braambos. God openbaart daar Zijn Naam: "Ik ben Die ik ben", of "Ik zal zijn Die ik zijn zal". Daarmee wordt niet bedoeld dat Hij veranderlijk of wispelturig zou zijn. De woorden betekenen dat Hij erbij zal zijn, dat Hij met Mozes zal zijn. Hij zal duidelijk maken dat Hij Mozes gezonden heeft. Is het geen wonder dat de heilige God zondige mensen als wij zijn in dienst neemt? Wanneer God mensen als dienst-knechten zendt, heeft Hij onze zaligheid op het oog. De brandende braambos is immers een beeld van de kerk. Ondanks de vlammen wordt het hout toch niet verteerd. Dat wil zeggen dat de Heere Zijn Kerk in de vuurgloed niet doet omkomen. Waarom niet? Omdat de Engel des Heeren, Christus, in de gloed van Gods toorn verteerd werd. Daarom mag Mozes verkondigen dat Israël straks verlost zal worden. Welke lastbrief heeft Mozes ontvangen? Wat is de inhoud van zijn boodschap? Het is alleen maar de naam: "Ik zal (erbij) zijn". Dat lijkt maar weinig. Toch is het alles! Want in Zijn naam maakt de HEERE bekend wie Hij is. In de Bijbel wordt die naam steeds duidelijker en dieper geopenbaard. Om de kennis van die naam gaat het in de kerkdienst en op de catechisatie. Het grote doel is mensen tot de geloofskennis van deze naam te brengen: "Dit is het eeuwige leven dat zij U kennen!" Dat houdt ook in dat in de lichtglans van die naam onze duisternis en ongerechtigheid wordt onthuld. Wie kan voor deze God bestaan? De schoenen moeten van onze voeten... Maar deze naam bevat ook alles om aan Israëls nood en schuld een einde te maken. Hij heeft het noodgeschrei van het volk gehoord en wie de naam des Heeren zal aanroepen zal zalig worden. Zo is deze naam ten diepste de hoofdsom van het hele evangelie voor het volk dat ten dode is opgeschreven. Daarbij kan geen sprake zijn van automatisme. God is immers ook de onveranderlijke in Zijn eisen en in

Zijn recht. Ook dat moet verkondigd worden. De naam van God is echter ook een pleitgrond. Wat doen wij met de naam van de HEERE, die Hij bij onze doop aan ons voorhoofd heeft verzegeld? Laten we niet vergeten dat er een einde komt aan de genadetijd. God houdt de schuldige niet onschuldig. Dat wordt zichtbaar in de brandende braambos. De vlammen slaan eruit. Daarin zien we hoe de HEERE de kerk loutert en reinigt. Zó moet de naam van "Ik zal zijn" ook vandaag verkondigd worden. In dat verband zei ds. Kok dat hij ervoor bewaard hoopte te worden zichzelf te preken of de mensen naar de mond te preken. Een dienaar van het Woord is immers lastdrager. Hij komt met de boodschap van zijn Zender. Deze Zender heeft mensen niet nodig. Wél vraagt Hij om degenen die Hij zendt als Zijn gezanten te ontvangen. Was Mozes daartoe bereid? Mozes had allerlei bezwaren, welgeteld zelfs "vijf nieten", waarmee hij tegen de opdracht protesteerde: Ik kan niet, ik wil niet... Maar al deze bezwaren worden weggenomen. Zo kan de Heere Mozes gebruiken als leem in zijn vingers. Zo kan Mozes ook op weg gaan met deze enige naam. Door die naam wordt het onmogelijke mogelijk, worden zeeën gekleefd en komt water uit de rots. En deze "Ik zal zijn" zendt nog Zijn knechten....! Na het dankgebed volgden enkele toespraken. Allereerst sprak Ds. H. Peet van Klundert namens de classis. Vervolgens voerde ds. J. den Hoed het woord namens de plaatselijke kerken. De derde spreker was burgemeester Kleywegt van Sliedrecht en tenslotte was het woord aan ouderling Keesmaat. Namens kerkeraad en gemeente riep deze ds. Kok en zijn gezin een hartelijk welkom toe in zijn nieuwe gemeente. Op zijn verzoek werd de nieuwe predikant toegezongen Psalm 135: 1 en 12. Ds. Kok sprak hierna enkele woorden van dank, waarna de dienst werd besloten. In één van de zalen van het kerkgebouw was gelegenheid ds. en mevr. Kok de hand te drukken en een kop koffie te drinken. Velen maakten van die gelegenheid gebruik. We wensen ds. Kok met de gemeente van Sliedrecht (Eben-Haëzerkerk) in de komende periode van harte de zegen toe van de God Wiens naam "Ik zal zijn" is. Moge de verkondiging van die énige naam veel vrucht dragen!

A. Baars

Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden.

p/a J. de Vries, Lytsewei 51, 9289 LC Drogeham, Tel 05121-1981.

Mocht u belangstelling hebben voor het referaat van ds. P. den Butter over "Onze Kerken", gehouden op 20 maart j.l. te Drachten voor de Chr. Geref. Bezinningskring binnen de classis Leeuwarden?

Dan stellen wij u graag in de gelegenheid om hiervan een cassettebandje te bestellen bij de secretaris van de kring J. de Vries, Lytsewei 51, 9289 LC Drogeham. Tel: 05121-1981.

Kosten f 10,- excl. portokosten.

Namens de hele familie zeggen wij u dank voor het hartverwarmend medeleven, in welke vorm dan ook, tijdens de ziekte en na het overlijden van onze dierbare vader, groot- en overgrootvader

Gerrit Blom V.D.M.

De alleen wijze God, onze Zaligmaker, zij heerlijkheid en majesteit, kracht en macht, beide nu en in alle eeuwigheid.

C. Blom.

HET BOEK
een onbetrouwbare gids

Dat is de titel van de nieuwe brochure welke onlangs bij de GBS is verschenen. In de brochure wordt uitvoerig uiteengezet welke ernstige bezwaren kleven aan de uitgave "Het Boek". Vooral voor jonge mensen is de inhoud van groot belang. Zij komen ongemerkt met "Het Boek" in aanraking en weten niet op welke wezenlijke punten de inhoud afwijkt van de Bijbel. De prijs van de 24 bladzijden tellende brochure is f. 1,25 per exemplaar (exclusief portokosten).

Te bestellen bij de boekhandel, de GBS-depots, of rechtstreeks (zonder postzegel) bij:

(vergeet niet uw adres volledig in te vullen, ook de postcode)

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 2809, 4140 WB LEERDAM

Boekbespreking

Ds. A. Moerkerken: **Een mensenkind - Over het leven van de profeet Ezechiël.** Uitgave De Banier - Utrecht - 146 pag. - fl. 27.50.

Ds. Moerkerken hield in de zomer van 1988 in zijn gemeente een serie preken over het boek Ezechiël. Een bewerking van deze preken gaf hij uit in boekvorm onder een titel, die teruggaat op de manier waarop de Heere deze profeet vaak aansprak.

De bundel bevat geen bespreking van het hele boek Ezechiël. Slechts 10 passages worden behandeld. In het behandelde komt met name naar voren hoe zwaar de taak van deze profeet in ballingschap was en hoeveel de Heere van hem eiste, ook in zijn persoonlijk leven. De schrijver geeft goede exegese, waardoor onbekende en soms ook moeilijke bijbelgedeelten helder voor de aandacht van de lezer komen te staan. Om die reden kan ik dit boek aanbevelen.

Wel had ik graag gezien dat uit het "evangelische" gedeelte van het boek van Ezechiël iets meer naar voren gebracht zou zijn. Er is nu maar een

enkel hoofdstuk naar aanleiding van dit gedeelte van het bijbelboek. Zodoende kreeg het boek van ds. Moerkerken wel heel sterk een waar-schuwend karakter. Maar dat is bij tijden ook hard nodig. Over het laatste hoofdstuk nog een opmerking. Dit handelt over de heilsbeloften in Ezech. 36:26, 27. Israel is in ballingschap terecht gekomen, maar de Heere belooft dat ze uit Babel zullen terugkeren. En dan zal Hij ook de geestelijke zegeningen gaan geven die in de tekst genoemd worden. Het valt op, dat de schrijver de ballingschap en de terugkeer daaruit op Israel betrekt. Maar zonder enige overgang worden daarna de beloften omtrent het geestelijk heil op de kerk toegepast en dan wordt Israel met geen woord meer genoemd. Gelden deze beloften dan niet meer voor Israël?

Den Butter.

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Tevens starten wij D.V. september 1992 met de nieuwe opleiding voor

**Kraam- en/of
Gezinsverzorgster**

Heb je interesse, dan ben je hartelijk welkom.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

ORA et LABORA

Instituut voor
Vorming en Opleiding
STAPHORST * GENEMUIDEN

Gevraagd z.s.m. een:

VORMINGSLEID(STER)

Indienstreding voor maximaal 36 uur per week. Deeltijd (4 uur per week of meer) is eventueel ook mogelijk.

Wij zijn op zoek naar een man en/of vrouw die:

- belangstelling heeft voor het werken met jongelui van 15 tot 19 jaar;
- naast groepswork o.a. ook algemene technieken kan verzorgen;
- een opleiding heeft op PABO, SA of gelijkwaardig niveau, maar beslist noodzakelijk is dit niet;
- behoort tot de reformatische gezindte.

Sollicitaties gaarne binnen 14 dagen aan het bestuur, p/a Gemeer teweg 317, 7951 PA Staphorst.

Inlichtingen bij dhr. W.S. Bron, dir., tel. 05225-2986.

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning... U vindt het allemaal op Texel.

Bel ons en reserveer een bungalow of caravan voor uw vakantie in eigen sfeer!

vakantieoord

De Verrassing

Oosterend, 02220-18391

**BESTEL NU:
EEN EEUW CHRISTELIJK
GEREFORMEERD**

Gedenboek,
verschijnt D.V. september

BOEKHUIS het KOMPAS
SCHERPENZEEL
Dorpsstraat 164, 03497-4355